

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA LA 15da DE ĈIU MONATO.

LA BELGA SONORILO

JOURNAL ESPERANTISTE BELGE
MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH
MAANDSCHRIFT.

Oficiala Organo de la « Belga Ligo Esperantista » kaj de la Belgaj Ligaj Grupoj.

Organo officiel de la « Ligue Espérantiste Belge »
et des Groupes Belges Affiliés.

Officieel orgaan van den « Belgischen Esperantischen
Bond » en der Belgische aangesloten Groepen.

DIREKTORO: D^{RO} M. SEYNAEVE, 51, RUE DU PALAIS, VERVIERS.

REDAKTORO-ADMINISTRANTO: J. COOX, DUFFEL (BELGUJO).

RIMARKO

Laŭ sciigo trovebla sur la unua paĝo de ĉiuna n^o, oni bonvolu, ĝis nova
ordono, ĉion sendi al la

REDAKTORO-ADMINISTRANTO en DUFFEL.

Prix des Abonnements :

Abonnement simple (au moins 1 an)	4,00 fr.
Avec inscription à la Ligue	au moins 5,00 fr.
Membre protecteur de la Ligue avec abonnement (Voir Statuts p. II)	au moins 10,00 fr.
Un numéro	0,40 fr.
Collections des trois premières années	chacune 5,00 fr.
pour l'étranger	6,00 fr.

Inschrijvingsprijs :

Enkele inschrijving (ten minste 1 jaar)	4,00 fr.
Met inschrijving in den Bond.	ten minste 5,00 fr.
Bond-Beschermmer (maandschrift inbegrepen, zie Standregelen, p. II)	ten minste 10,00 fr.
Een nummer	0,40 fr.
De drie vorige jaren	ieder 5,00 fr.
Buitenland	6,00 fr.

A BONOJ : 4 fr. ĉiujare. — Unu n^o : 0,40. — Kolektoj de antaŭaj jaroj, ĉiu 6,00 fr.

La date initiale de l'abonnement est le 1er Septembre. — Si
l'on s'abonne dans le courant de l'année, on reçoit les N^{os}
de l'année déjà parus.

Het jaar begint den 1^{en} September.— Indien men inschrijft in
den loop des jaars, ontvangt men de vorige nummers.

ENHAVO.
(Sommaire. -- Inhoud.)

Praktikemo.
Ĉirkaŭrigardo.
El la lando de l' Kongreso.
Sur la Radhosto.
Eĥoj kaj Novaĵoj.
Lumo (J. Van Beers).
Franca-Flandra Fako.

Belga Kroniko.
Belga Ligo.
Bibliografio.
Komunikadoj.
Poŝta Kesteto.
Amuzadoj.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING 4.

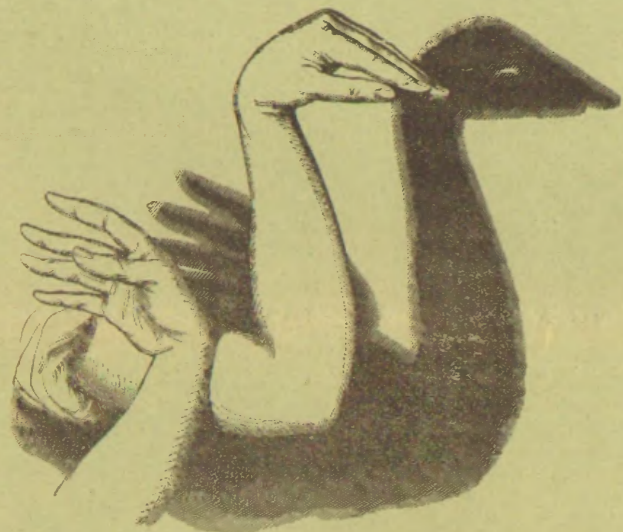
Amuzajoj por infanoj.

OMBRO-BILDOJ.

La jenaj bildoj estas eltiraĵoj el la flandra ilustrata gazeto « DE LUSTHOF », aperanta ĉiumonate, kaj kostanta fr. 1,60 jare en Belgujo.

Oni abonas ĝin ĉe la eldonisto:

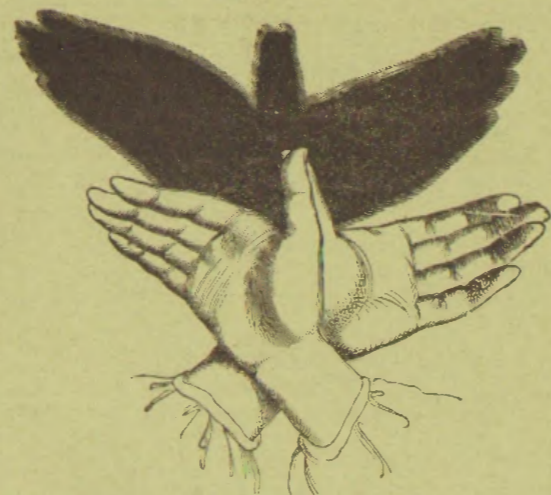
S^o A. WITTERYCK, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Cigno.

Ĉamo.

Birdo.

Kapro.

Kuniklo.

ESPÉRANTISTES!

Détachez cette feuille intérieure de la couverture et utilisez-la pour la propagande!

Belga Ligo Esperantista

Ligue Espérantiste Belge.

Belgische Esperantische Bond.

COMITÉ D'HONNEUR

MM. DUBOIS, Directeur de l'Institut Supérieur de Commerce d'Anvers.
le Dr GASTER, Directeur de l'Allgemeine Deutsche Schule, Anvers.
le Sénateur HOUZEAU DE LEHAIE, Mons.
le Frère ISIDORE, de l'Institut Royal des Aveugles, Bruxelles.
le Sénateur LAFONTAINE, Bruxelles.

EEREKOMITEIT

MM. A. LECOINTE, Ingénieur en chef honoraire de la Marine Belge, Bruxelles.
J. MASSAU, Professeur à l'Université de Gand.
MOURLON, Directeur du Service Géologique de Belgique, Bruxelles.
O. ORBAN, Professeur à l'Université de Liège.
ERNEST SOLVAY, Bruxelles.

COMITÉ EXÉCUTIF.

Président (Voorzitter): M. le Commandant CH. LEMAIRE.
Secrétaire Général (Algemeene Schrijver): M. le Dr M. SEYNAEVE, 51, rue du Palais, Verviers.
Secrétaire Administratif (Bestuurlijke Schrijver): M. J. COOX, Duffel.
Membres (Leden) Mlle E. LECOINTE, MM. L. BLANJEAN, Jos. JAMIN, L. JAMIN, Ed. MATHIEU, VAN DER BIEST-ANDELHOF, Dr R. VAN MELCKEBEKE.

UITVOEREND KOMITEIT.

Pour tous renseignements, adhésions, envoi de rapports, etc., s'adresser au Secrétaire Administratif:

Voor inlichtingen, inschrijvingen, opzending van verslagen, enz., wende men zich tot den Bestuurlijken Schrijver:

* Mr J. COOX, DUFFEL. *

EXTRAIT DES STATUTS.

ART. 1. — Il est fondé sous le titre de Ligue Espérantiste Belge (*Belga Ligo Esperantista*) une société des adeptes et des approbateurs de l'Esperanto en Belgique.

ART. 2. — La Ligue Espérantiste Belge a pour but de propager la langue auxiliaire internationale Esperanto, en dehors de toute question politique ou religieuse, et d'étendre les relations de la Belgique avec l'étranger.

ART. 3. — Pour atteindre ce but, la Ligue crée un fonds social pour aider les groupes Espérantistes, assurer l'existence de l'organe officiel de la Ligue, éditer et répandre des imprimés de propagande, organiser des conférences, des cours et des expositions espérantistes, et réaliser ou aider à réaliser tout projet qui, après mûr examen de la part du comité, aura été reconnu utile.

ART. 5. — Les cotisations des membres sont fixées comme suit:

- Tous les membres de la Ligue paient une cotisation annuelle minima de 1 fr. ou versent une fois pour toutes une somme de 25 francs.
- Les membres qui paient une cotisation annuelle d'au moins 10 francs, ou qui versent en une fois la somme de 200 francs, reçoivent le titre de *Membre Protecteur*.
- Les membres, qui paient une cotisation annuelle d'au moins 25 francs ou qui versent en une fois la somme de 500 francs, sont nommés *Bienfaiteurs de la Ligue*.

Aux Membres Protecteurs et Bienfaiteurs la Ligue sert de droit l'organe officiel.

Uittreksel der Standregelen.

ART. 1. — Onder den titel « Belgische Esperantische Bond » (*Belga Ligo Esperantista*), is een Bond gesticht tusschen de personen welke in België het Esperanto beoefenen of goedkeuren.

ART. 2. — De Belgische Esperantische Bond heeft voor doel buiten alle politieke of godsdienstige strekking, de Hulpwereldtaal Esperanto te verspreiden en de betrekkingen van België met het buitenland te bevorderen.

ART. 3. — Om dit doel te bereiken sticht de Bond een geldfonds, ten einde de Esperantische groepen te helpen, het bestaan van het officieel blad van den Bond te verzekeren, allerhande propagandaschriften uit te geven en te verspreiden, Esperantoleergangen, voordrachten en tentoonstellingen in te richten, en alle ontwerpen welke na rijpe overweging van het Bondbestuur voordeelig blijken, te verwezenlijken of aan de uitvoering ervan mede te werken.

ART. 5. — De bijdragen der leden zijn vastgesteld als volgt:

- Alle leden betalen eene jaarlijksche bijdrage van ten minste 1 fr. ofwel storten eens voor al de som van 25 fr.
- De leden welke eene jaarlijksche bijdrage van ten minste 10 fr. ofwel de som van 200 fr. in eens storten, worden opgenomen als *Beschermleden*.
- De leden welke eene jaarlijksche bijdrage van ten minste 25 fr. ofwel 500 fr. in eens geven, verkrijgen den titel van *Weldoeners van den Bond*.

De *Beschermleden* en de *Weldoeners* ontvangen kosteloos van wege den Bond het officieel blad.

LES 16 RÈGLES DE LA GRAMMAIRE ESPERANTO.

Alphabet. A, B, C (ts), Ĉ (tch), D, E (è), F, G (gue), Ĝ (dj), H (aspiré), Ĥ (ch flamand et allemand; pour les Wallons, le h de *bîhe, bâhe*), I, J (y yeux), Ĵ (j), K, L, M, N, O, P, R, S (ç), Ŝ (ch), T, U (ou), Ŭ (w pour les Flamands et les Wallons), V, Z.

Sauf les exceptions signalées entre parenthèses, toutes les lettres se prononcent comme en français. Elles gardent partout leur son alphabétique.

Règle 1. L'Esperanto n'a qu'un article défini *la*, invariable pour tous les genres, nombres et cas. Il n'a pas d'article indéfini.

Règle 2. Le substantif se termine par O. Le pluriel se forme par l'adjonction de *j*. — L'Esperanto a deux cas : le nominatif et l'accusatif; ce dernier est marqué par l'adjonction de *n*, tant au singulier qu'au pluriel : *la patro* = le père, *la patroj* = les pères, nominatif; *la patron* = le père, *la patrojn* = les pères, accusatif.

Règle 3. L'adjectif se termine par A et suit les règles du substantif : *patra* = paternel, *patraj* = paternels.

Règle 4. Les adjectifs numériques cardinaux sont invariables : *unu* 1, *du* 2, *tri* 3, *kuar* 4, *kvin* 5, *ses* 6, *sep* 7, *ok* 8, *naŭ* 9, *dek* 10, *cent* 100, *mil* 1000. Les numériques ordinaux se forment en ajoutant *a* aux cardinaux; ils deviennent ainsi de véritables adjectifs et en suivent toutes les règles : *la tria* = le troisième; *la triaj* = les troisièmes. Les multiplicatifs prennent le suffixe *obl* : *la duoblo* = le double; *la dekoblo* = le décuple. Les fractionnaires avec *on* : *la triono* = le tiers. Les collectifs avec *op* : *duope* = à deux.

Règle 5. Les pronoms pers. sont : *mi* (je, moi), *vi* (vous, tu, toi), *li* (il, lui), *ŝi* (elle), *ĝi* (il, elle, neutre), *si* (soi), *ni* (nous) *ili* (ils, elles). Par l'adjonction de A, ils deviennent adjectifs ou pronoms poss. : *mia* (mon), *miaj* (miens), *mian* (mien, accusatif). Les pronoms se déclinent comme les subst. : *min* = moi, me (accusatif).

Règle 6. Les terminaisons verbales sont au nombre de 12 : infinitif *i* : *fari* = faire; présent *as* : *mi faras* = je fais; passé *is* : *vi faris* = vous faisiez, vous avez fait; futur *os* : *ili faros* = ils feront; conditionnel *us* : *ŝi farus* = elle ferait; impératif *u* : *faru* = fais, faites; *ni faru* = faisons; *ili faru* = qu'ils fassent.

Participe actif : présent *ant* : *faranta* = faisant; passé *int* : *farinta* = ayant fait; futur *ont* : *faronta* = devant faire, qui fera.

Participe passif : présent *at* : *farata* = étant fait; passé *it* : *farita* = ayant été fait; futur *ot* : *farota* = devant être fait, que l'on fera.

L'Esperanto n'a qu'un seul verbe auxiliaire : *esti* = être. Le verbe ne change ni pour les personnes ni pour les nombres; en le combinant avec les participes passifs, on forme la voix passive : *Mi estas amata* = je suis aimé.

Règle 7. L'adverbe dérivé est caractérisé par la terminaison *e* : *patre* = paternellement.

Règle 8. Toutes les prépositions veulent par elles-mêmes le nominatif.

Règle 9. Chaque mot se prononce tel qu'il est écrit.

Règle 10. L'accent tonique se place toujours sur l'avant-dernière syllabe : *fonto*, *patrujo*.

Règle 11. Les mots composés s'obtiennent par la réunion des éléments qui les forment. Le mot fondamental se met toujours à la fin.

Règle 12. Si la phrase contient déjà un mot de sens négatif, l'adverbe « ne » se supprime; *mi vidas nenun* = je « ne » vois personne.

Règle 13. On met à l'accusatif le complément direct ainsi que le mot qui marque le lieu vers lequel on se dirige : *mi estas tie* = j'y suis; *mi iras tien* = j'y vais.

Règle 14. Chaque préposition a un sens immuable. Lorsque le choix de la préposition ne s'impose pas clairement, on emploie la préposition *je* qui n'a pas de signification propre. On peut aussi employer l'accusatif et supprimer la préposition, à condition qu'aucune amphibologie ne soit à craindre.

Règle 15. Les mots internationaux ne changent pas en Esperanto; ils en prennent seulement l'orthographe : théâtre = *teatro*.

Règle 16. La terminaison de l'article peut se supprimer et se remplacer par une apostrophe, après une préposition se terminant par une voyelle : *la pordo de l' domo* : la porte de la maison. Elle se supprime beaucoup plus rarement, de même que pour le substantif, dans certains cas notamment comme licence poétique : *Ho! mia kor!* = Oh! mon cœur!

DE 16 REGELS DER SPRAAKLEER VAN HET ESPERANTO

Alphabet. A, B, C (ts), Ĉ (tch), D, E (halfang), F, G (z. a. in het Nederlandsch), Ĝ (dj), H (geadspireerd), Ĥ (ch), I, J (z. a. in het Nederlandsch), Ĵ (z. a. in het Fransch), K, L, M, N, O, P, R, S, Ŝ (z. a. de Fransche ch), T, U (oe z. a. in het Duitsch) Ŭ (z. a. de Vlaamsche w) V, Z.

Behoudens de uitzonderingen tusschen haakjes aangeduid, worden al de letters uitgesproken als in het Nederlandsch. Zij bewaren altijd hunne alphabetischen klank.

Regel 1. Het Esperanto heeft slechts één bepalend lidwoord, nl. *la*, dat voor al de geslachten, getallen en naamvallen onveranderd blijft. Het niet bepalend lidwoord bestaat niet.

Regel 2. Het naamwoord gaat uit op O. Het meerv. wordt gevormd door bijvoeging van *j*. — Het Esperanto heeft twee naamvallen: den nominatief en den accusatief; deze laatste wordt gekenmerkt door bijvoeging van *n*, zoowel in het enkelv. als in het meerv. : *la patro* = de vader, *la patroj* = de vaders, nom.; *la patron* = den vader, *la patrojn* = de vaders, acc.

Regel 3. Het bijv. w. (adjectief) gaat uit op A en volgt de regels van het naamw. : *patra* = vaderlijk; *patraj* = vaderlijk(e).

Regel 4. De grondgetallen zijn onveranderlijk : *unu* 1, *du* 2, *tri* 3, *kuar* 4, *kvin* 5, *ses* 6, *sep* 7, *ok* 8, *naŭ* 9, *dek* 10, *cent* 100, *mil* 1000. De rangschikkende telw. worden gevormd met *a* bij de grondgetallen te voegen; zij worden aldus echte bijvoeglijke woorden en volgen er al de regels van : *la tria* = de derde; *la triaj* = de derde, meervoud. De vermenigvuldigings-telwoorden nemen het achtervoegsel *obl* : *la duoblo* = het dubbel; *la dekoblo* = het tienvoud. De breuken nemen *on* : *la triono* = het derde; de verzamelende telw. nemen *op* : *duope*, getweeen.

Regel 5. De persoonlijke voornaamwoorden zijn *mi* (ik, mij), *vi* (gij, u), *li* (hij, hem), *ŝi* (zij, haar), *ĝi* (het, hem), *si* (zich), *ni* (wij, ons), *ili* (zij, hen, hun). Door de bijvoeging van *a* worden zij bijvoegelijke bezittelijke woorden of voornaamwoorden *mia* (mijn), *miaj* (mijne, mv.) *mian* (mijnen, acc).

Regel 6. De uitgangen der werkw. zijn ten getale van 12 : Noemvorm *i* : *fari* = doen; tegenw. tijd *as* : *mi faras* = ik doe; verl. tijd *is* : *vi faris* = gij deedt, gij hebt gedaan; toek. tijd *os* : *ili faros* = zij zullen doen; voorwaardelijke wijze *us* : *ŝi farus* = zij zou doen; gebiedende wijze *u* : *faru* = doe, doet; *ni faru* = laat ons doen; *ili faru* = dat zij doen.

Bedrijvend deelwoord. Tegenw. tijd *ant* : *faranta* = doende; verl. tijd *int* : *farinta* = gedaan hebbende; toek. tijd *ont* : *faronta* = zullende doen.

Lijdend deelwoord. Tegenw. tijd *at* : *farata* = gedaan (wordend); verl. tijd *it* : *farita* = gedaan (zijnde); toek. tijd *ot* : *farota* = zullende gedaan worden.

Het Esperanto heeft slechts één hulpwerkw. : *esti* = zijn. Het werkw. verandert noch voor personen, noch voor getallen; als men het met de lijdende deelw. vereenigt vormt men den lijdenden vorm : *Mi estas amata* = ik word bemind.

Regel 7. Het afgeleid bijwoord, wordt gekenmerkt door den uitgang *e* : *patre* = op vaderlijke wijze.

Regel 8. Al de voorzetsels vorderen den nominatief.

Regel 9. Leder woord wordt uitgesproken zooals het geschreven staat.

Regel 10. De klemtoon valt altijd op de voorlaatste lettergreep : *fonto*, *patrujo*.

Regel 11. De samengestelde woorden worden bekomen door de vereeniging der elementen waaruit zij bestaan. Het grondwoord wordt steeds achteraan geplaatst.

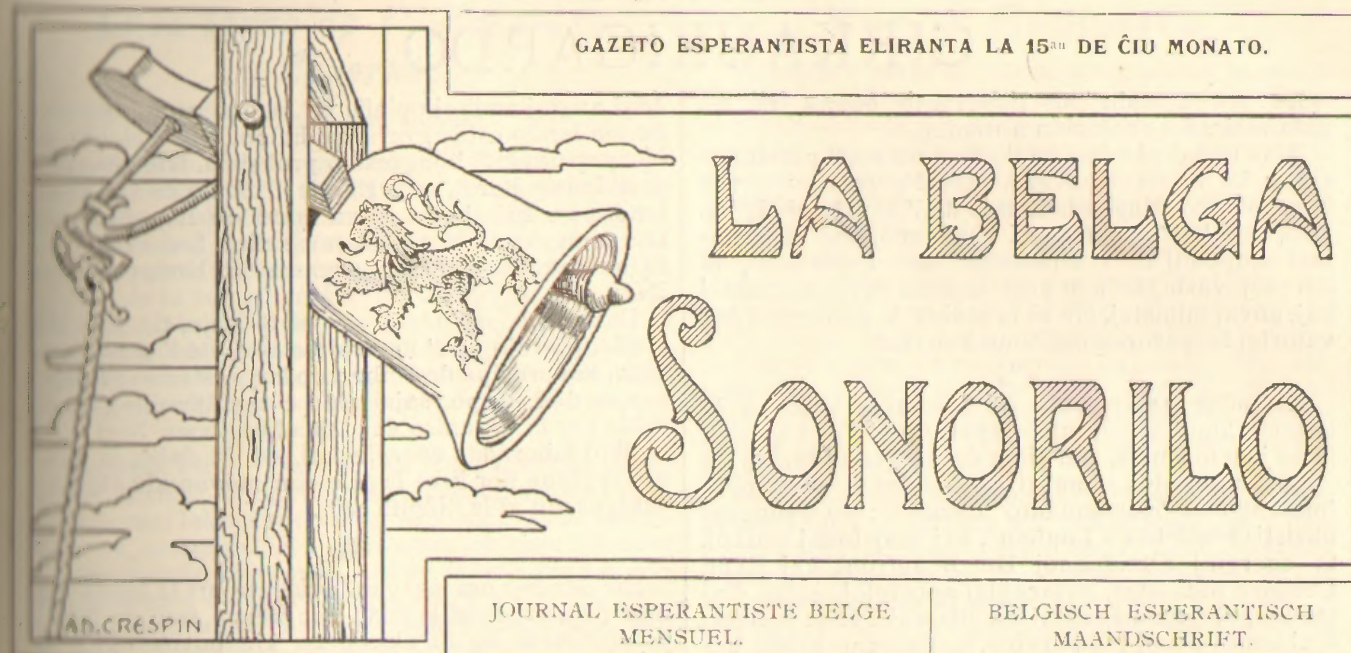
Regel 12. Wanneer in den zin reeds een woord voorkomt met ontkennende beteekenis, valt het bijwoord *ne* weg : *mi vidas nenun* = ik zie niemand.

Regel 13. In den accusatief staat het voorwerp, alsook het woord, dat de plaats aanduidt waarheen men zich richt : *mi estas tie* = ik ben er; *mi iras tien* = ik ga er heen.

Regel 14. Ieder voorzetsel heeft eene onveranderlijke beteekenis. Indien de keuze van het voorzetsel niet duidelijk bepaald is bezigt men het voorzetsel *je* dat geene vaste beteekenis heeft. Men kan den accusatief bezigen en het voorzetsel weglaten, indien zulks geen dubbelzinnigheid te weeg brengt.

Regel 15. De internationale woorden veranderen niet in het Esperanto; zij volgen er slechts de schrijfwijze van.

Regel 16. De uitgang van het bepalend lidwoord kan weggelaten en door een afkappingsteeken vervangen worden na een voorzetsel dat op eenen klinker eindigt : *la pordo de l' domo* : de deur van het huis. Hij wordt in zekere gevallen, maar zeer zeldener, weggelaten, zoo ook bij het naamwoord, namelijk als dichterlijke vrijheid : *Ho! mia kor!* = O, mijn hart!

JOURNAL ESPERANTISTE BELGE
MENSUEL.BELGISCH ESPERANTISCH
MAANDSCHRIFT.

Oficiala Organo de la « Belga Ligo Esperantista » kaj de la Belgaj Ligaj Grupoj.

Organo officiel de la « Ligue Espérantiste Belge »
et des Groupes Belges affiliés.

Officieel orgaan van den « Belgischen Esperantischen
Bond » en der Belgische aangesloten Groepen.

Estreco de « La Belga Sonorilo ».

ĜIS KIAM S^o SEYNAEVE HAVOS TEMPON POR REE OKUPI SIN PRI NIA GAZETO. ONI BONVOLU ĈION AJN — MANUS.

KRIPTOJN, SCIIGOJN, NOVAJN VERKOJN — SENDI REKTE AL :

REDAKTORO-ADMINISTRANTO : J. COOX, DUFFEL, (BELGUJO).

LA NUNA ADRESO DE S^o SEYNAEVE ESTAS : 51, RUE DU PALAIS, VERVIERS.

PRAKTIKEMO.

Praktikemo estas eco kiu mankas ĉe multaj personoj, ĉe progresemaj, kaj tion ni per multaj faktoj konstatas ĉiutage ĉe niaj esperantistaj amikoj.

Ce l' komenco de nia 4^a jaro, ni petis ke niaj legantoj bonvolu sendi mem sian abonpagon. Multaj tion ne faris kaj devigis nin perdi multe da tempo por dissendi poŝtajn kvitancojn, ĉe l' momento kiam ni bezonis ĉion ordigi por la nova redaktejo de nia gazeto kaj por la administracio de nia Ligo. Eĉ kelkaj amikoj ne pagis ĉe la unua sendo; ni bezonis resendi niajn kvitancojn duafoje = perdo da tempo kaj da mono.

Celante komplezi niajn legantojn, ni kelkafoje anoncas ke ni akceptos mendojn por ilin transdoni senprofite al vendistoj. Tio ĉi okazis pri « Albumo de konataj Esperantistoj ».

Malgraŭ tiu ĝentila propono, kiun ĉiu povas uzi, kelkaj amikoj ŝajnas ne kompreni la aferon; iu skribis al ni poŝtkarton : « Ĉar mi sciigis ke vi akceptas mendojn por la albumo, bonvolu sendi « unu al mi ». Pri pago li nenion diris. Alia skribis leteron : « Bonvolu sendi al mi la albumon, je poŝta repago ».

Ni humile konfesas ke ni tute ni komprenas la intencon de l' mendintoj; kiam ni posedas la res-

pondan monon, ni sendigas la libron rekte de l' vendisto al la paginto. Altrudante poŝtan enkasigon, oni devigas nin: 1^e venigi la mendajon ĉe nin, 2^e ĝin transsendi al mendinto, 3^e fari poŝtan kvitancon.

Ne aludante la perdon de nia tempo, ni demandas nur kiu pagos la superajn kostojn okazigotajn de duobla sendo kaj de poŝta enkasigo? Se ni ilin postulas de l' mendinto mem, tiu ĉi eble rifuzos pagi, tial ke la postulata sumo superas la anoncitan prezon, kaj la mendajo revenos ĉe nin: perdo da mono. Povas ankaŭ okazi ke ĝi revenos tial ke la ricevouto « ne estas hejme » (laŭ stilo ordinare uzata de la Poŝto).

Tion ni nek povas nek volas riski. Ni esperas ke la amikoj kiuj deziras uzi nin por sia facileco, bonvolos konsideri kaj pripensi la jenan artikolon. Ni konsentas fari servon al ĉiu, sed nur kondiĉe ke oni ne malfaciligu senutile nian taskon.

Ni povos plenumi mendojn ajn nur se oni sendas samtempe la monon.

Samideanoj, ni estu praktikemaj!

J. Coox.

La Albumo de konataj Esperantistoj kostas fr. 2,30 ĉe S^o Schuck, 16, Thomaestrasse, Braunschweig; fr. 2,40 ĉe la « Belga Sonorilo », en Duffel.

ĈIRKAŬRIGARDO.

La propagando por Esperanto obeas, en sia aŭtorenirado, evolucion notindan.

Al la unuaj pioniroj de l' afero ne estis permesite esperi ke ili estus povintaj naski potencon movon kies vasteco atingos la limojn de l' mondo civilizita. Sed, dank' al la pacienco, obstineco, kaj superhomaj klopodoj de l' elpensinto de Esperanto, la adeptoj varbiĝis iom post iom en diversaj landoj kaj, novaj ministoj, ĉiu el ili atakis la montegon por valorigi la trezoron malbone konatan.

**

Kortuŝite kaj plezure mi memoras ankoraŭ la tempon kiam mi ellernis Esperanton. De tiam dek jaroj jam forflugis, sed kiom da progresoj faritaj!

En Belgujo ĵus eknaskiĝis Esperanto dank' al la iniciativo de Komandanto Lemaire; en Francujo ekzistis rondeto en Louhans, kaj niaj indaj amikoj, la energiaj samideanoj De Beaufront kaj René Lemaire bataladis, nelaceblaj apostoloj, spite ĉiuj malhelpaĵoj amasiĝantaj tra ilia vojo. Estu benataj iliaj unuaj penoj! Espereble, la Esperantistaro neniam forgesos la malavaraĵojn klopodojn de tiuj kuraguloj!

**

Kia estis la situacio en la aliaj landoj?

Anglujo, Germanujo, Aŭstrujo, Hispanujo, Ameriko, preskaŭ ĉiuj ceteraj landoj, krom Skandinavujo kaj Rusujo, estis virgaj teroj. Multaj neesperantistoj, kontraŭuloj nespertaj, pretendis ke neniam ni povos sukcese kulturi ilin. Feliĉe, ĉi tiuj malkuraĝigaj antaŭdiroj disvaporigis sub la varmaj radiaĵoj de l' suno esperantista, kaj nun la montego estas ĉiuflanke atakata de kvazaŭ-armeo da ministoj plenaj je energio kaj espero. Kelkaj el ili falas por ĉiam; sed ilia laboro estis fruktodona, kaj, falante, ili scias ke miloj da kunlaborantoj estas pretaj por repreni ilian pikfosilon.

**

La unua granda elmonro de nia plena vivo okazis en Bulonjo-sur-Mar. Tie, multaj centoj da samideanoj, venintaj el pli ol 20 diversaj landoj, renkontiĝis por atesti entuziasme antaŭ la tuta mondo ke la demando de Lingvo Internacia ne plu estas himero, sed ke, kontraŭe, nova lingvo vivas apud la lingvoj parolataj de l' diversaj nacioj, ke tiu idiomo estas facile akirebla de ĉiuj popoloj kaj lernebla sen helpo ia de profesoro, sen longedaŭra kaj multkosta restado en fremdlando.

Sed, kvankam tiu elmonro estis granda, kaj ĝiaj rezultatoj ŝatindaj, ĝi ne sufiĉis kaj ne povis sufiĉi por faligi la barilojn starigitajn de l' kutimego, antaŭjuĝo aŭ nescio.

Estas necese, diris S^o Gaston Moch en Bulonjo, ke ni skuu la mondon per komunaj kaj ripetitaj klopodoj. Ĉiuj kongresanoj komprenis tion kaj oni decidis ke, ĝis la tago de l' venko, oni aranĝos ĉiujarajn kongresojn esperantistajn, kie la pli kaj pli nombraj samideanoj atestos ke iliaj klopodoj estas kronitaj de l' sukceso, ke Esperanto enradikiĝas ĉie, kaj ke ĝia kono baldaŭ fariĝos nepre necese por ĉiuj.

**

La organizo de la dua kongreso estis do decidata.

Niaj anglaj amikoj opiniis ke la geografia situacio de ilia lando estas grava malhelpo, por l' elekto de ilia patrujo kiel kongresejo proksima. Nia simpatia samideano Borel, el Berlin, je l' nomo de siaj samlandanoj, diris ke la nuna stato de Esperanto en Germanujo ne estas ankoraŭ sufiĉe favora por ke ili akceptu la honoron organizi la Kongreson en 1906.

Unuanime, oni turnis sin al Svisujo, tiu mirinda lando, patrujo de l' naturaj belaj, de l' inteligenteco, kaj precipe de l' libereco kaj gastemo. Svisujo, centro de Eŭropo, ŝajnis, laŭ ĉiuj vidpunktoj, elekta por la organizo de l' dua kongreso. Niaj tieaj amikoj laboradas energie kaj, sen ia dubo, ili sukcesos plene por krei la grandan movon kiu alproksimigos nin al la difinita celo.

**

En Genevo oni parolos evidente pri la lando kiu akceptos organizi la trian kongreson, tiun de 1907; oni permesu ke mi ekzameni kie povos okazi la estonta renkontiĝo de l' Esperantistaro.

Estus necese ke tiu kunveno okazu en regno kalkulanta multnombrajn kaj prosperajn centrojn da samideanoj, en granda urbo kosmopolita, komerca se eble, en lando kie oni alveturas facile, rapide, kaj malmultkoste, en centro kies estraro estos favora por nia afero.

Ŝajnas ke ne ankoraŭ ekaperis la momento turni sin al Ameriko, ĉar tie, nur du oficialaj lingvoj regas estre: la angla kaj la hispana.

Eŭropo, kontraŭe, prezentas, entenatajn en malgranda teritorio, multegajn popolojn uzantajn lingvojn tute malsamajn. Mi do opinias ke almenaŭ dum kelkaj jaroj, nia malnova kontinento devos por la bono mem de Esperanto, organizi niajn universalaĵajn kongresojn.

**

Belgujo estas malgranda lando, se oni konsideras nur ĝian supraĵon, sed kiom granda laŭ vidpunkto industria, komerca, artista; sen trograndigo kaj sen malrajta patruja sento, mi prave povas diri ke Belgujo estas lando okupanta altegan vicon en ĉiuj fakoj de l' homa agemo.

Niaj fervojoj treege nombraj ebligas traveturon en ĉiuj direktoj kun neordinara rapideco.

Aliparte, niaj grandaj urboj estas tre proksimaj inter si, kaj ĉiuj prezentas nekompereblajn riĉaĵojn artajn.

Fine, Esperanto disvastiĝis tie ĉi pli ol en multaj aliaj landoj. Nia **Belga Sonoro**, la plej malnova el la ĵurnaloj esperantistaj (krom **Lingvo Internacia** kaj **L'Espérantiste**), sufiĉe provas ke la semo semita de niaj amikoj falis en teron favoran kie ĝi tre bone germinas.

Antverpeno, unu el la grandaj havenoj komercaj de l' mondo, estas urbo flandra, vizitata ĉiujare de amaso da fremduloj, kaj riĉa laŭ ĉiuj vidpunktoj. Ĝi posedas esperantistan grupon vivplenan kaj tre ageman; plie mi, kredas ke en la urbeŝtaro ekzistas kelkaj personoj favoraj por nia afero.

Ĉio tio pravigus la elekton.

LUCIEN BLANJEAN.

El la lando de l' Kongreso.

Lucerno.

(de Frans Van Cuyck).

Frans Van Cuyck, profesoro kaj fame konata flandra literaturisto, naskiĝis en Antverpeno en la jaro 1857. Li skribis, en tre korekta kaj pura lingvo, legindajn kaj ŝatatajn novelojn kaj romanojn; lia stilo montras seriozan observon kaj profundan studon de la homa karaktero. Van Cuyck kunlaboris en multnombraj flandraj revuoj, al kiuj li donis inter alie pentrindajn rakontojn pri vojaĝoj. El tiuj ĉi ni prunteprenis la sekvantan priskribon, kiu, okaze de la proksima Kongreso, prezentas ian nunecon.

Lucerno estas, rilate al sia sido, ankoraŭ multe super Zuriĥo. Je tia vidpunkto ĝi estas eĉ unu el la plej ĉarmaj lokoj sur tero. La urbo mem estas tamen tute ne ordinara. La vidaĵo estas eĉ nepre beleta kaj pentrinda, kiam oni venas de la bela nova ponto tra la *Rösch*, de kie oni vidas en la malproksimaĵo naŭ antikvajn kastelturojn. Sur la bordmarŝejo, sub la arboj, oni povas agrablege promenadi. La popolamaso, la movado kiuj estas tie, kune kun la grandegaj hoteloj je la landflanko, memorigas la marbordon en Ostendo aŭ Blankenbergo, krom tio ke ĝi estas nepre pli pentrinda ol ĉe la maro. Starante ĉe l' bordo de l' akvo oni ekvidas ĉie neĝpintojn en la malproksimaĵo, kaj, en la senpera proksimaĵo, dekstre la *Rigi*'on, maldekstre la *Pilat*'on.

Kompreneble, ni supreniris la *Rigi*'on, t. e. ke ni suprenveturis per la dentfervojo, kiel ni alvenis sur la montojn *Drachenfels*, *Niederwald* kaj *Uetli*; sed, tie ĉi la veturtempo estas trioble longa; unu horon kaj dudek minutojn. Tiu ĉi ekskurso mem valoras la penon, eĉ se estus nur pro la ŝanĝantaj sensacioj kiujn oni ricevas. La vojo estas vere kruta, la lokomotivo ekĝemas kaj spiregas ofte fortege kaj antaŭeniras malrapide, sed neniu el la vojaĝantoj deziras pli grandan rapidecon, ĉar multegaj estas la vidindaĵoj. Jen oni veturas tra densaj arbaroj, kaj laŭ longa deklivo, kiu metas antaŭ la okuloj la plej belegajn specimenojn de sovaĝa naturo, jen flanke de kapturiga profundegaĵo. Iom post iom ekaperas la verdblua lago. En la intermezaj stacioj, *Freja*, ruĝvangaj intanoj prezentas fruktojn kaj florojn. Kiam fine oni estas alveninta supren, oni supreniras ankoraŭ kelkajn metrojn malantaŭ la *Rigi Kulm*' hotelo kaj — tie malvolviĝas antaŭ la mirigitaj rigardoj panoramo kiu, eĉ en Svisujo, estas senkompara.

Oni tie estas je 1800 metroj super la marebeno, 1363 super la lago de l' kvar arbarurboj! Lucerno estas kvazaŭ nevidebla vidpunkto, la *Zug*'a lago koketa lazurblua marĉeto, granda kiel mano. Turnu vin malrapide laŭ ĉiuj flankoj: centoj da montpintoj sekvas unu la alian. Sude, la nekalkuleblaj neĝblankaj pintoj de l' Bernaj Alpoj, inter kiuj la *Finster-Ahorn*'o, la *Veterhorn*'o, la *Ejger*'o, la *Jungfrau*'o kaj aliaj glaciejoj. Imagu nun super tiu nekomperebla vidaĵo la bluan ĉielan kopulon, el kiu la suno fajrorumas tiun belegan pejzaĝon: tiel mi vidis la *Rigi*'on.

esperantigis AMATUS.

Sur la Radhosto.

En orienta parto de Moravlando staras la monto Radhosto, mil cent metrojn alta. Tiu monto havas sian nomon de la dio Radhosto, kiun niaj antaŭuloj sur tiu monto honoris. La idolo havis en la dekstra mano kornon, kiun la servantoj de la dio plenigis per akvo. Se la akvo malaperis el tiu korno en difinita tempo, oni atendis tiam sekan kaj fruktodonan jaron. Kontraŭe, se restis iom da akvo en la korno, tiam oni diris, ke estos malseka kaj nefruktodona jaro. Antaŭ la idolo, ĉiujare, precipe en la tempo de la tagnoktegeleco, okazis solenoj, al kiuj la Slavoj de proksimaĵo kaj malproksimaĵo, viroj kaj virinoj, alvenis. Al la idolo ili donacis oferojn el la doma brutaro, kaj la ĉeestantoj partoprenis gajaĵojn kaj ĝojaĵojn el la ceremonioj por honoro al la dio Radhosto.

Restaĵoj el antikvaj solenoj religiaj estas, eble, la amuzaĵoj kiuj okazas sur la Radhosto en la vespero antaŭ la tago da Sankta Johano Baptisto. Tiam granda nombro da homoj, venantaj eĉ de malproksime, amasiĝas sur la supron de la monto, por rigardi de tie la fajrojn sennombrajn, kiuj en la estonta nokto sur ĉiuj flankoj ekflamiĝos. En pasintaj jarcentoj, oni bruligis tiujn fajrojn, pro superstiĉo, kontraŭ sorĉoj. Kaj el tiuj tempoj la kutimo daŭradas, sed nur por ĝojeco. La vidaĵo de tiuj gajaj fajroj estas, de la supro de la Radhosto, sorĉe bela. Dum sennuba nokto, kiam la vesperaj ruĝaĵoj estas malaperintaj kaj kiam, sur la malluma ĉielo, grandega amaso da steloj estas aperinta, tiam kuniĝas la fajroj kun la steloj, la tero kun la ĉielo, kvazaŭ ili nur unu estus.

Oni opinias ke en tiu antikva kutimo, en tiuj lignaroj brulantaj sur ĉiuj montoj kaj montetoj dum la bela nokto Sanktojohana, estis interigata la idola dioservo de niaj slavaj antaŭuloj. El tiuj ĉi, tiu kutimon heredis iliaj idoj kristanaj, kiuj daŭrigis ĝin ĝis nuntempe, kvankam ĝia originala signifo jam de longe malaperis.

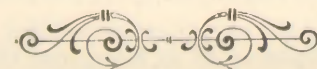
La rigardantoj sur la Radhosto restas apud fajro dum la tuta nokto, kiu tie estas tiel mallonga, ke nur post la dudektria horo la lastaj radioj de la suno malaperas kaj baldaŭ, post noktomezo, jam ree la unuaj signoj de la taga lumo ekaperas. Je la dua horo jam, ĉielruĝaĵoj matenaj ruĝigas la ĉielon. Kiam la supron de la Radhosto ĉirkaŭas la orkoloraj radioj de la suno, malsupre, sur la tero, kuŝas ankoraŭ malluma nebulo kaj la tuta tero dormas en dolĉa dormo.

Gloreĝon de la eliranta suno, kiel ĝi estas videbla sur la Radhosto, povas konigi nek plumo, nek peniko: ĝin devas la homo mem vidi.

El la supro de la Radhosto oni ĝuas pejzaĝon grandegan, kun multaj urboj kaj vilaĝoj, flavaĵ kampoj, verdaj herbejoj per arboj borderitaj, estintaj fortikaĵoj, kiuj staras malgaje, kiel postsignoj de malaperinta gloro kaj potenco homa.

El letero de S^o JAN MYSLIVY,
(Podolí, Moravlando)

F. V.

Eĥoj kaj Novajoj el Esperantistujo.

DUA KONGRESO UNIVERSALA en Genevo,

(de la 28^a de Aŭgusto ĝis la 6^a de Septembro, 1906),
sub la prezido de D^{ro} Zamenhof.

Dua cirkulero de la Loka Organiza Komitato.

PROGRAMO: 28, 29, 31 Aŭg.-1 Sept. en Genevo: ceremonioj kaj kunvenoj de la kongreso; 30 Aŭg.: ŝipveturado sur la Leman' lago kaj tagmanĝo en Vevey; 3, 4, 5 Sept.: vojaĝo tra Svisujo.

ALĜOJ: *Oficiala kongreskarto* (verda karto: 10 fr.). Ĉiu, kiu aĉetos tiun karton, havos rajton ĉeesti je ĉiuj ajn kunvenoj de la Kongreso, ricevi ĉiujn dokumentojn necesajn por la laborkunvenoj, kaj ankaŭ aĉeti 1, 2, 3 aŭ 4 *familianajn kartojn* (blankaj kartoj: 5 fr.) por anoj de sia familio.

ALVOKO: La Komitato petas ke oni bonvolu mendi, kunsendante la monon, la kartojn kiel eble plej baldaŭ, por ke oni povu kalkuli la nombron de la kongresanoj.

LOĜADO: La kongresanoj, kiuj volas esti certaj pri konvena loĝado devas de nun **lui ĉambron**: La Komitato zorgos pri tio kaj havigos loĝejon al la kongresanoj kiuj sciigos la datojn de sia alveno kaj foriro, kaj sendos al ni almenaŭ tri frankojn por ĉiu nokto. Specialajn dezirojn oni penos plenumi. — Tiuj kiuj pagos 4 fr. havos kompreneble proporcion ĉambron. Tiuj, kiuj pagos 5, 6 fr. aŭ pli havos proporcion ĉambron en hotelo — La Grupoj aŭ Lernantaroj kiuj dezirus loĝi en komunaj dormejoj (kompreneble je tre malkara prezo) devas sendi oficialan leteron kun precizaj detaloj al la Loka Komitato, kiu donos al ili ĉiujn necesajn sciigojn.

MANĜADO: Por certigi la kongresanojn pri preciza kosto de manĝoj, la Komitato publikigos nomaron de genevaj restoracioj kiuj promesis doni tagmanĝon (kun trinkaĵo) po 2 frankoj, kaj vespermanĝon (kun triukaĵo) po 3 frankoj. — Krom tio, la Komitato sciigas ke en Genevo ekzistas grandaj Popolaj Restoracioj, kie oni povus havi simplan, sed bonan manĝon po fr. 0,60.

TEATRA VESPERO, (29 Aŭg.), Ĉiuj grupoj aŭ izolaj Esperantistoj, kiuj intencas ion kanti, deklami aŭ ludi, bonvolu de nun sin enskribigi kaj sendi al ni la tekston de la verkoj, kiujn ili intencas prezenti.

BALO, (31 Aŭg.). La Komitato petas ke multaj Kongresanoj alportu *naciajn kostumojn* por tiu balo.

KONGRESAJ MARKOJ: Oni de nun povas aĉeti, por glui sur leteroj aŭ poŝtkartoj, la oficialan markon de la Kongreso kun arta ilustraĵo. Prezo: 100 markoj fr. 1,50; 500 markoj fr. 5.

GAZETOJ: Ĉiuj gazetoj estas petataj sendi duoblan ekzempleron al la Kongresa Oficejo.

ALĜOJN, MONON, KORESPONDAĴOJN, K.C. UNUVORTE ĈION, KIO KONCERNAS LA KONGRESON, ONI SENDU NUR AL:

KONGRESA OFICEJO

15, quai de l'Île, Genève (Suisse).

En Genevo, la 16^{an} de Majo 1906.

Je la nomo de la LOKA ORGANIZA KOMITATO

La Ĝenerala Sekretario,
EDMOND PRIVAT.

La Sekretario komisiita al la Gazetaro,

H. HODLER.

Svisa Esperanta Societo.

La 16^{an} de Aprilo (Paska Lundo) okazis sub la prezido de Pastro Schneeberger, Laufon, eksterordinara ĝenerala kunveno de l' Svisa Esperanta Societo en la hotelo « Aarhof » en Olten. Ĉeestis 35 delegitoj kaj gastoj el la urbaj grupoj de Bern, Zürich, Basel, Winterthur, Genève, Neuchâtel, kaj aliaj urboj.

Unuanime la kunvenintoj decidis dividi la diversajn taskojn propagandajn inter la grupoj. Tiel nun okupiĝas:

pri propagando:

ĉe la estraro kaj oficistaro svisa: la grupo de Bern;

ĉe la profesoro, studentaro kaj presaro: la grupo de Zürich;

ĉe komercistaro, hotelistaro k. c.: la grupo de Basel;

ĉe la fervojaj kaj poŝtaj oficistoj: la grupo de Solothurn;

ĉe la laboristoj kaj iliaj organizoj: la grupo de Winterthur;

ĉe la instruistaro kaj infanaro: la grupo de Locle & Brenets;

pri propagandiloj kaj ilia disdono al la grupoj svisaj: la grupo de Neuchâtel.

Donacon ricevis la « Svisa Esperanta Societo » de la konata maljuna Esperantisto S^o L. E. Meier, el München, kiu treege ĝojigis la svisan samideanaron per la alsendo de plena traduko de la Schiller'a dramo « *Wilhelm Tell* », verkita en la versmetro de germana originalo. Post tre lerta kaj interesa favora kritiko de S^o instruisto Lehner, el Basel, kaj praktika financ-projekto de S^o F. Wenk, la kunveno decidis unuanime, ke la « Svisa Esperanta Societo » presigos la tutan verkon, por prezenti per ĝi honoran dediĉaĵon al la fremdlandaj Esperantistoj venontaj al la Geneva Kongreso. Tre aplaŭde oni aŭdis diversajn deklamaĵojn el « *Wilhelm Tell* »; ili pruvigis ke la germana originalo estas mirinde imitata en la esperanta traduko. La tasko presigi la verkon estas transdonita je la nomo de la Svisa Societo al la grupo de Basel.

Vojaĝo al Genevo.

Ni rememorigas al niaj amikoj la planon kiun ni mallonge klarigis en nia maja n^o. Kelkaj legantoj jam aprobis principe; sed antaŭ ĝin ellabori definitive, ni dezirus koni la opinion de aliaj vojaĝantoj, kaj iliajn personajn projektojn.

Oni do ne timu transdoni al ni proponojn ajn; ni ilin ekzamenos detale kaj provos aranĝi kontentan planon.

Krom tio, ni dezirus koni la nomojn de tiuj el niaj belgaj amikoj kiuj intencas iri Genevon. Ni petas ke ili bonvolu sin konigi al ni, kaj diri samtempe ĉe kio dato ili intencas tien iri.

Nova signo esperantista.

La Grupo de Frankfurt proponas al la samideanoj simplan kaj malgrandan insignon, kies enkonduko estus tre malmultekosta kaj ankaŭ sukcesplena.

La insigno estas pinglo kun verda emajla kapeto. Ĝi estas fiksota en la angulo de la dekstra vestkolono, bone videbla kvankam ne trudema.

La ideo, proponi al la Esperantistaro novan kaj malgrandan insignon, konsistantan el simpla pinglo kun verda kapeto, estas tre interesa; kaj ĉiaj signoj, kiuj donas al la Esperantistoj la eblon ekkoni unu la alian en vojaĝo aŭ en publikaj lokoj, estas alprenindaj.

La samideanoj, pro diversaj kaŭzoj, ne ĉiam kaj ĉie surmetas la verdan stelon; kiel ofte estas esperantistaj najbaroj en vojaĝo, kafejo, restoracio, k. c., kiuj ne povas interkonatiĝi. Ili ne povas paroladi kune esperante kaj fari la plej bonan propagandon por nia bona afero. Ni ne kontraŭbatalas la verdan stelon; kontraŭe. Ni nur proponas duan signon plej simplan. La verda pinglo, modesta, estas tiel malmultekosta, ke ĉiu Esperantisto sen escepte povas ĝin aĉeti kaj lasi sur ĉiu vestaĵo.

La prezo estas: po 50 pingloj, 20 pfenigoj; po 100 pingloj, 35 pf. Ni petas direkti la mendojn al Esperantista Grupo, Frankfurt a/M., ĉe S^o C. Barthel, Woehlerstr. 14.

ESPERANTISTA GRUPO, FRANKFURT (M).

La Belga Sonorilo konsentas liveri tiujn pinglojn, jene: po 50 p., fr. 0,40; po 100 p., fr. 0,60, afranke en Belgujo, kondiĉe ke oni sendu la monon kune kun la mendo.

Germana Ligo.

La 20^{an} de Majo fondiĝis en Braunschweig la « Germana Esperantista Societo », enhavonta ĉiujn kies gepatra lingvo estas la germana, kaj disvastigonta Esperanton en la germanlingvaj landoj: Germanujo, Aŭstrujo kaj Svisujo. Tiun fondiĝon oni ŝuldas al la klopodoj de l' Grupo de Braunschweig. La jara kotizaĵo estas 3 markoj kun senpaga ricevo de l'oficiala organo.

La Oficejo de la nova societo estas: 68, Markstr. Altona, kaj la estraro konsistas el:

Prezidanto: D^o E. Mybs, 68, Markstr. Altona.

Vic-Prezidanto-Sekretario: D^o J. Hanauer, 5, Bleichstr., Frankfurt a/M.;

Kasisto: S^o Fr. Schuch, 16, Thomaestr. Braunschweig.

Pri Klasikaj Nomoj.

En *British Esperantist*, S^o D. H. Lambert starigas la demandon pri esperantigo de antikvaj nomoj ĉu personaj ĉu lokaj. S^o L. rimarkigas ke diversaj verkistoj uzas malsamajn metodojn, kaj ke tial, kompreneble, oni atingas nur haoson. Li renkontis la jenajn ortografiojn Apolono, Apollon, Apolo kaj Apollo. por la nomo de la greka dio. Eĉ por tiuj kiuj ŝatas havi multajn diojn, ni opinias ke tiom da nomoj estas iom troe.

S^o L. eldonas regulojn — plibonigeblajn verŝajne — kaj diras ke belsoneco estas konsiderinda dum la elekto de l' formoj.

Pri latinaj nomoj — *us* kaj grekaj — *os*, li proponas anstataŭigi la finaĵojn *us*, *os* per *o*: *Brutus* = Bruto (?) *Argos* = Argo.

Pri latinaj nomoj de l' tria deklinacio, li proponas: *Juno* = Junon-o, *Cicero* = Ciceron-o.

Pri la grekaj nomoj — *eus*, *Thesius* = Teseŭso, *Zeus* = Zeŭso.

Pri la grekaj — *es*, — *as*, — *on*, aldonu *o*, ekz: Herkuleso.

K. c., k. c. ...

La proponoj ŝajnas bona fundamento por starigi diskutojn. Tamen, ni kredas ke unu el ili estas ne akceptinda, ĉar ĝi kontraŭstaras unu el la ĉefaj reguloj de nia lingvo: S^o L. proponas ke oni ne forigu la duoblan konsonanton, kie ajn oni ĝin trovas, ekz: *Cassius* fariĝus Kassio, ne Kasio.

Espero Framasona.

En la Boulogna Kongreso, kunvenintaj framasonoj ĉiunaciaj fondis klubon « Espero Framasona », kiu celas:

1. Kunigi la diverslandajn framasonojn esperantistajn;

2. Varbi Esperantistojn al framasonaro, kaj framasonojn al Esperanto;

3. Forigi malkonsentojn kaj antaŭjuĝojn inter la diversnaciaj kaj diversritaj fratuloj.

La provizora estraro estas:

Prezidanto: F. POURCINES, en Nancy (Francujo);

Vic-Prezidantoj: L. POLLEN, en Londono (Anglujo); kaj C. BARTHEL, en Frankfurt a/M (Germanujo);

Sekretario-kasisto: F. MOSSMANN, en Vesoul (Francujo).

Granda ĵurnalo internacia.

En *Ruslanda Esperantisto*, S^o Montrosier, ĉefredaktoro de « *Tra la Mondo* » tre lerte rebatas la proponon de S^o Devjatnin pri fondo de tia ĵurnalo. S^o Frenkel kalkulis ke tia entrepreno bezonus 100.000 abonantojn po 24 fr. jare. Ni demandas nin kiel oni kunigus tian abonantaron, se ni konsideras kiom da samideanoj malŝatas la nun ekzistantajn gazetojn, kaj eĉ ne kuraĝas elpezi la sumeton kiun ilia nacia organo petas de ili por iom pli facile labori. Laŭ la diro de S^o Montrosier, « *Lingvo Internacia* » havis nur 1200 abonantojn ĉe l' momento de l' Boulogna Kongreso.

Nekredebla!

J. Coox.

LUMO.

Kio estos lumo ?
 Profundajoj de l' ĉieloj, profundajoj de l' maroj ;
 Kaj vi, ho tero, respondu min, respondu min,
 Kio, kio estas lumo ?
 Vidu ! — Kiam la tago venas en l' Oriento —
 Tiam vi, ĉieloj, aplaŭdas ;
 Tiam la senfunda bluo de viaj sferoj ĝoje briladas ;
 Tiam vi vestas la nubojn lulantajn per purpuro kaj oro.
 Vidu — kiam tagiĝas en l' Oriento — la maron !
 El la profundo de l' abismo amo-sono murmuradas :
 Kaj la nemezurebla ebenaĵo majeste ridetas.

Kaj la tero, aŭskultu !
 Kiam per ĝiaj lipoj el roso kaj rozoj la mateno ĝin vekas
 Aŭskultu kia himno supreniras de la tero ! [per kisoj,
 Mil milionoj da animoj kantas :
 « Estu bonvena, ho lumo ! »
 Arbaroj kaj montoj kaj valoj.
 Riveroj kaj riveretoj kaj ĉiuj ekmal dormantaj birdoj,
 Kaj ĉiuj ekflorantaj floroj
 Kantas : « Estu bonvena, ho lumo ! »

Tero, maro kaj ĉielo, vi, kiuj aplaŭdas pro ĝojo
 Kiam aperas la lumo.
 Tero, maro kaj ĉielo, ĉu vi scias kio estas lumo ?
 Diru, ĉu ĝi ne estas la rebrilo
 De la vivantaj briloj
 Sur kiuj l' anĝeloj luladas kaj naĝas ?
 Ĉu ĝi ne estas la spiro de Dio,
 Kiu ĉirkaŭadas la tutan kreon ?
 Ĉu ĝi ne estas Lia boneco ?
 Ĉu Lia amo ?

Jes ! — Lia amo, kiu en la komenco
 Tra la senfina mallumo,
 Disfaldas siajn flugilojn super la universo.
 Jes ! Lia amo, kiu ĉiumatene denove
 Super la universo disfaldas siajn flugilojn
 Lia amo kiu, kiel gardanta patrino,
 Rigardas kaj flegadas siajn kreitojn.
 Diru ! Ĉu ne estas la lumo la amo de Dio ?
 J. VAN BEERS. trad. M. J. WESSEL,
 Rotterdam.

Onderwijzerstijdschriften en Esperanto.

Naar aanleiding van een artikel van denzelfden naam, opgenomen in het n° 8 van de B. S., ontvingen wij een schrijven van den heer J. Savres, medewerker van « l'Instituteur Belge, » hetwelk wij uit loutere hoffelijkheid voor onzen briefwisselaar wel willen overdrukken, hoewel wij ons in den regel niet kunnen verbinden het recht van antwoord te verleenen op eene rechtzinnige en welwillende kritiek, zooals deze, waarvan hier sprake is.

Ziehier den brief van den heer I. Savres :

MINHEER DE OPSTELLER,

Laat mij toe de volgende regelen aan uwe zeer geachte lezers voor te stellen aangaande den Esperantokursus van l'Instituteur belge.

Het *Patro nia* dat de heer Amatus voor eene esperanto-fransche vertaling neemt, is betiteld « exercice de prononciation » (uitspraak-oefening).

Wat de Esperanto-Fransche oefeningen (versions) aangaat, men bemerke, dat zij eigenlijk uit de niet vertaalde woorden bestaan, en dan zal men ze niet moeilijk en voornamelijk niet te lang vinden.

Men heeft vooral een aangenamen leergang willen maken, die ter zelfder tijd voor het geneugen zeer gemakkelijk is. Daarom werden als Esperanto-Fransche oefeningen (versions) gemakkelijke stukken uitgekozen.

De *lange* Fransch-Esperanto oefeningen zijn onnuttig: men zal ze niet vertalen. Men heeft ze alleenlijk doen dienen als practische toepassingen op de voorgestelde regels.

Op 't einde van dezen cursus zal men aanraden aan de lezers van l' I. B., die zich gaarne in die oefeningen bevljtigen, de verbeterde *versions* te vertalen en dan hun werk met het Esperanto van Paĝoj el la Flandra literaturo te vergelijken. (Naar de Beaufront).

Wat de regels aangaat, men heeft er een deel voor het tweede deel (syntaxe) van den cursus gelaten, waarvan de oefeningen zullen afgeleid worden.

Deze leergang is gedurende een jaar onderwezen geworden, en de 15 leerlingen, die hem gevolgd hebben, zijn nu allen goede en ieverige propagandisten.

(1). Wij kunnen er ons niet toe besluiten hier den vermelden naam op te nemen. (Redactie)

Slechts 8 lezers van l' I. B. zijn mij bekend, en alle zijn door den cursus aan het Esperanto verworven geworden; zij leeren den cursus met zorg.

« ....maar volgens mijn oordeel is uw cursus heel goed en het plan zeer aantrekkelijk... », schreef mij onlangs de zeer geachte heer X (1).

Aanvaard, enz.

I. SAVRES.

De redactie van de B. S. deelt mij bovengaan den brief mede. Ter zijde gelaten de aanmerking aangaande het *Patro nia*, houd ik mij volkomen bij mijne zienswijze, die nog versterkt is geworden door mijne kennismaking met de verdere bijdragen van den heer Savres.

De cursus moge naar het oordeel van den schrijver aangenaam en gemakkelijk wezen, volgens mij is hij te moeilijk en mist hij de noodzakelijke geleidelijkheid. Wat nu de opgaven Fransch-Esperanto betreft, die de heer Savres als min belangrijk aanziet, hierover ben ik ook van een tegenovergesteld gevoelen; ik aanzie deze verreweg als de hoofdzakelijkste en ben overtuigd, dat het juist deze zijn, die het meest oefening en afwisseling vergen. Ik spreek uit eigen ondervinding en verwijs deswegen naar mijn artikel « Onderwijs in het Esperanto » (Bl. 43 van den loopenden jaargang der B. S.).

Evenwel wil ik mij niet tegenover mijn geachten tegenspreker a s uitsluitend aanstellen, en zal dan ook niet verder aandringen: laten wij dus het geval als afgedaan beschouwen.

Ik wensch den grootsten bijval aan het loffelijk initiatief van den heer Savres, eu begroet hem gulhartig als een ijverig en overtuigd medewerker voor de grootsche onderneming, waarvoor wij met hart en ziel onverdroten ijveren en onze beste krachten opofferen.

AMATUS

L'Esperanto à l'Étranger.

France. — « En France, tout finit par des chansons », dit le proverbe. Nous ne savons si c'est exact, mais nous voyons que beaucoup de groupes ont clôturé la saison d'hiver par de belles fêtes espérantistes: à *Bourg*, 350 assistants; à *Sotheville* (lez Rouen), 700; d'autres à l'avenant.

Divers journaux français, entr'autres *Le Petit Journal*, *Le Journal*, *Le Petit Parisien*, annoncent qu'ils donneront régulièrement des informations sur le mouvement espérantiste.

Le dictionnaire des termes d'anatomie, dont nous avons parlé dans notre n° 38 (p. 20) est sur le point de paraître; de plus, le groupe médical espérantiste de France s'occupe de rédiger un dictionnaire de pharmacologie; il sera composé en 9 langues vivantes, plus l'Esperanto (d'après *Le Gaulois*, reproduit par *Le Matin*, d'Anvers). Signalons un long article du *Journal*, de Paris, intitulé « Pas de géant de l'Esperanto ».

Le Petit Parisien annonce que la direction de l'enseignement primaire du département de la Seine a décidé d'introduire officiellement l'enseignement de l'Esperanto dans les écoles primaires supérieures de la Ville de Paris.

Le Gaulois annonce qu'il est question d'introduire l'Esperanto à la Croix Rouge; citons d'après *l'Espérantiste*:

« La Croix Rouge est une de ces institutions qui ont, en effet, le plus besoin d'un langage commun, facile à apprendre: ses opérations sur le champ de bataille perdent une grande partie de leur valeur à cause de la difficulté qu'ont presque toujours les sauveteurs et les sauvés à se comprendre. »

« L'Esperanto comblerait cette lacune, et l'on conçoit aisément que si l'on pouvait apprendre ce langage à tous les soldats et infirmiers de la Croix Rouge d'Europe, un des côtés les plus douloureux et les plus horribles de la guerre serait considérablement atténué. »

M. le Lieutenant Bayol, déjà cité dans notre précédent n°, est l'un des promoteurs de cette idée, qui mérite, certes, d'être appuyée partout.

La Presse Espérantiste.

Tra la Mondo publie un article très-intéressant sur les « Principes de classification décimale, et leur application aux documents espérantistes », de Gabriel Chavet, secrétaire du Centra Oficejo (nos 9 et 10). Dans le n° 9, un bel article de notre ami anversoise Vander Biest-Andelhof sur une de nos gloires nationales: le peintre P. P. Rubens; dans le n° 11, « Le mouvement antialcooliste en Suède » et « La Coupe de Melbourne », description d'une course de chevaux en Australie.

« *Tra la Mondo* » prie instamment ses lecteurs de vouloir renouveler sans tarder leur abonnement, afin d'éviter un arrêt dans le service; l'année recommence le 1er Juillet. Pour gouverner, on peut s'abonner par l'intermédiaire de la « Belga Sonorilo », à Duffel: 8 fr. l'an.

Internacia Revuo Medicina. — Nous appelons l'attention de nos lecteurs sur cette publication, que nous avons annoncée jadis. Elle constitue un nouvel essai très-intéressant de revue technique, et, à ce point de vue, mérite d'être soutenue. Tous ses articles sont publiés en langues nationales diverses, mais toujours avec traduction en Esperanto.

Le coût de l'abonnement annuel, primitivement fixé à 12 fr., a été abaissé à 6 fr. pour la France, 7 fr. pour l'étranger, dans un but de propagande.

S'adresser à la *Presa Esperantista Societo*, rue Lacépède, 33, Paris V^e.

J. COOX.

Exposition Commerciale au Congrès Espérantiste de Genève.

La circulaire suivante nous est parvenue trop tard que pour pouvoir être publiée dans notre n° de Mai, déjà sous presse à ce moment-là. Si certains de nos lecteurs désirent participer à l'Exposition pendant sa seconde période, qu'ils veuillent bien s'adresser sans retard au Comité local, 15, rue de l'Île, Genève.

L'Esperanto-office à Genève organise dans son local, sis 15, quai de l'Île, dans la saison où la ville est le plus fréquentée par les visiteurs étrangers, une *Exposition* de produits portant la marque « *Esperanto* » ou des marques similaires.

Nous vous demandons d'y participer pour ceux de vos produits qui portent cette marque. Il vous suffira pour cela de nous expédier les pièces à exposer, franco de port et de douane, à l'Office, à Genève. Nous nous chargeons de la distribution judicieuse des prospectus que vous voudrez bien nous faire parvenir en même temps.

Aucun envoi, sauf accord antérieur, ne sera reçu après le 1er Juin, dernier délai. Un catalogue des objets exposés, avec une brève notice les concernant, sera imprimé et distribué aux visiteurs.

Nous accorderons tous nos soins au retour à vos frais des marchandises de valeur en possession desquelles vous voudriez rentrer après la clôture de l'exposition. Nous nous mettons également à votre disposition au cas où vous nous chargeriez de vendre au mieux ces marchandises pour éviter les frais de retour.

L'Exposition, située dans un local très en vue et bien central, sera ouverte du 15 Juin au 1er Juillet, puis reconstituée pendant le IIe Congrès Universel d'Esperanto, du 25 Août au 10 Septembre. Une exposition intercalaire pourrait avoir lieu si le Comité le jugeait opportun.

Les plus grands efforts seront faits auprès de la presse suisse et étrangère pour attirer son attention sur cette manifestation commerciale et lui donner le plus grand retentissement possible.

Dans l'espoir d'une réponse favorable, nous vous présentons Monsieur, nos salutations empressées.

LE COMITÉ.

N. B. — Pour les vins, liqueurs, etc. nous vous conseillons d'envoyer quelques bouteilles vides, cachetées comme pleines, et, si vous le jugez utile, quelques flacons d'échantillons. De même pour les produits en boîtes, en pots, etc. Le bénéfice des commissions éventuelles sera acquis à la caisse du Congrès.

Belga Kroniko.

Antverpeno. — La Esperantistoj kunvenas ĉiu sabaton vespere, je la 9 1/2, en la *Hôtel Stein*, apud la Centra Stacidomo. Dum tiuj agrablaj kunvenoj oni uzas nur Esperanton; ne ekzistas speciala programo, oni simple priparolas la tagajn okazintaĵojn, dum ne ĉesas regi la plej kora interkompreno.

Ni insiste admonas niajn antverpenajn amikojn por ke ili pligrandigu la nombron da Esperantistoj en la *Hôtel Stein*.

La uzo de skrib-maŝinoj ĉiutage pli kaj pli disvastiĝas, sed ĝis nun ne ekzistis aparato kun sursignaĵ literoj, uzebla por Esperanto. Tiun mankon malaperigis la amerika firmo Hammond & Co, kiu posedas en Antverpeno filion direktatan de S^o Haag kaj Ruys, en la strato *Rempart Ste Catherine*. 45. La maŝino *Hammond* povas, per uzo de speciala ileto, surhavanta ĉiujn literojn, servi por ĉiuj lingvoj, eĉ por Esperanto. Tio pruvas ke nia lingvo altiras pli kaj pli la atenton de komerco kaj industrio.

Verŝajne, la maŝinoj *Hammond* estos videblaj en la Ekspozicio de Genevo, dum la Kongreso.

Bruselo. — Du paroladoj okazis ĉe la « *Cercle Polyglotte* » dum pasinta Aprilo; la 9^{an}, S^o Abato Richardson, Esperantisto kaj profesoro ĉe la Instituto St Louis donis angle la unuan. Li estis elektinta temon pri « *Entente cordiale* » (tutkora interkompreno) efektivigota inter ĉiuj popoloj, kaj montris Esperanton kiel bonan rimedon por atingi la dezirindan celon.

La dua okazis la 23^{an}, okaze de l' malfermo de nova kurso. Kom^{to} Ch. Lemaire ĉeestis; S^o L. Blanche, paroladetante Esperante, rememorigis la servojn kiujn S^o Lemaire faris al Esperanto, dum la 10 jaroj pasintaj de l' momento kiam li enkondukis nian lingvon en Belgion. S^o Lemaire tre dankis la parolinton, dirante ke li esperas vidi longtempe apud si tiujn kiuj helpis lin de la unua horo.

CHRONIQUE BELGE.

Anvers. — Les Espérantistes se rencontrent le samedi soir, à 9 1/2 h. à l' *Hôtel Stein*, près de la Gare Centrale. Au cours de ces agréables réunions on se sert uniquement de l'Esperanto; il n'existe pas de programme défini, on parle simplement des faits du jour, pendant que ne cesse de régner la plus franche cordialité.

Nous invitons instamment nos amis anversois à aller augmenter le nombre des Espérantistes de l' *Hôtel Stein*.

L'emploi de la machine à écrire prend de jour en jour plus de développement, mais jusqu'à présent il n'en existait pas à lettres accentuées, utilisable pour l'Esperanto. La lacune vient d'être comblée par la maison américaine Hammond & Co, qui possède à Anvers une succursale dirigée par MM. Haag et Ruys, Rempart S^o Catherine, 45. La machine Hammond peut, par l'emploi d'une pièce spéciale (appelée *navette*), servir pour toutes les langues, même pour l'Esperanto. Cela prouve que notre langue attire de plus en plus l'attention du commerce et de l'industrie.

Il est probable que les machines Hammond figureront à l'Exposition de Genève, pendant le Congrès.

Bruxelles. — Deux conférences ont eu lieu au « Cercle Polyglotte » dans le courant d'avril dernier; l'une a été donnée le 9, en anglais, par M. l'abbé Richardson, Espérantiste et professeur à l'Institut St Louis. Le conférencier avait pris comme sujet l' *Entente cordiale*, à effectuer entre tous les peuples, et a signalé l'Esperanto comme étant l'instrument propre à atteindre le but désiré.

La seconde a eu lieu le 23, à l'occasion de l'ouverture d'un nouveau cours d'Esperanto. M. le Com^e Ch. Lemaire était présent; M. L. Blanche, dans un speech en Esperanto, a rappelé les services que M. Lemaire a rendus à la cause espérantiste, pendant les 10 années passées depuis qu'il a introduit l'Esperanto en Belgique. M. Lemaire a vivement remercié l'orateur, émettant l'espoir de voir longtemps encore à ses côtés ceux qui l'ont aidé dès la première heure.

BELGISCHE KRONIJK.

Antwerpen. — De Esperantisten ontmoeten elkander alle Zaterdagavond om halftien in het *Hôtel Stein*, bij de Middenstatie. In deze gezellige bijeenkomsten bedient men zich uitsluitend van het Esperanto; er is geen bijzondere dagorde, er wordt enkel gesproken over de dagelijksche gebeurtenissen, terwijl de gulsle hartelijkheid niet ophouden te heerschen.

Wij noodigen onze vrienden der Scheldestad dringend uit het gelat der Esperantische stamgasten uit het *Hôtel Stein* te vergrooten.

— Het gebruik der schrijfmachines neemt meer en meer toe, doch voor het Esperanto ontbrak tot nu toe een apparaat met geaccentueerde letterteekens. Aan dit mangel is thans verholpen door het Amerikaansch huis Hammond en Co, hetwelk in Antwerpen een filiaal heeft, namelijk de firma Haag en Ruys, Kattelijnvest, N° 45. De schrijfmachine Hammond kan, door het benutten eener bijzondere schietspoel, gebruikt worden voor allerlei talen, ook voor het Esperanto. Deze invoering bewijst, dat onze geliefde taal meer en meer de aandacht van nijverheid en handel tot zich trekt.

Waarschijnlijk zullen de machines Hammond in Geneve ten toongesteld worden.

Brussel. — Twee voordrachten hebben in den loop der maand April in den « Cercle Polyglotte » plaats gehad; de eerste werd in het Engelsch gehouden door den heer Pr. Richardson, Esperantist en leeraar bij het St. Lodewijks college. De spreker had voor onderwerp gekozen De hartelijke Verstandhouding, wenschelijk bij alle volkeren, en heeft het Esperanto aangewezen als het doelmatig middel om daar toe te geraken.

De tweede had plaats den 23 j. l., naar aanleiding der opening van eenen nieuwen leergang van Esperanto. De heer kommandant Ch. Lemaire was daar aanwezig; de heer L. Blanche in eene aanspraak in Esperanto, herinnerde de diensten door den heer Lemaire aan de Esperantische zaak bewezen, gedurende de tien jaren sedert welke hij het Esperanto in België heeft ingevoerd. De heer Lemaire heeft den redenaar bedankt, de hoop uitdrukkende nog vele jaren te mogen igheren met hen, die hem van in den beginne hebben ter zijde gestaan.

S^o Blanche donas elementan kurson ĉiulunde, de la 8^a ĝis la 9^a horo vespere; de la 9^a ĝis la 10^a, li donas perfektigan kurson, celantan precipe interparoladon. Li daŭrigas ankaŭ kurson en Laeken, kie li sukcesis kungrupigi ian nombron da tre sindonaj adeptoj.

S^o Verbanck sciigas nin ke en anguleto de la brusela instruista kampo sukcesis ĝermi la esperanta semo. Dank'al iniciativo de progresema lernejestro S^o G. De Ridder, dek-leciona kurso de Esperanto estas farata en la lernejo n° 4. Dekdu instruistoj ĉeestas regule.

Spa. — Dank' al fervoro de niaj amikoj S^o Mathieu kaj Palmer, el Verviers, la 12-leciona kurso, donita de tiu laste nomita, kondukis al fondo de grupeto kiu kunvenas ĉiumarde, sub prezido de alia sindonulo, profesoro Grosjean, en la kunveneja ĉambro de l'urba Konsilantaro, ĉe la urbeŝtara domo.

J. Coox.

M. Blanche donne un cours élémentaire le lundi de 8 à 9 h. du soir; de 9 à 10, il donne un cours de perfectionnement visant surtout la conversation. Il continue également un cours à Laeken, où il a réussi à grouper un certain nombre d'adeptes très-dévoués.

M. Verbanck nous informe que, dans un coin du camp des instituteurs bruxellois, la graine espérantiste a réussi à germer. Grâce à l'initiative du progressiste directeur d'école M. G. De Ridder, un cours d'Esperanto en dix leçons est donné à l'Ecole n° 4. Douze instituteurs le suivent régulièrement.

Spa. — Grâce au zèle de nos amis verviétois Mrs Mathieu et Palmer, le cours en 12 leçons donné par ce dernier a abouti à la fondation d'un petit groupe, qui se réunit le mardi, sous la présidence d'un autre dévoué, M. le professeur Grosjean, dans la salle des séances du Conseil Communal, à l'Hôtel de ville.

J. Coox.

— De heer Blanche geeft een aanvankelijken leergang alle Maandagen van 8 tot 9 u. 's avonds; van 9 tot 10 u. wordt de volmakingskursus gehouden, waar men vooral het Esperanto-spreken voor doel heeft. Hij zet insgelijks zijn onderricht voort te Laeken, waar hij er in gelukt is een zeker aantal verkleefde partijgeners te vereenigen.

— De heer Verbanck bericht ons, dat in een hoekje van het kamp der Brusselsche onderwijzers het Esperantische zaad begint te ontkiemen. Dank aan het initiatief van den vooruitstrevenden schoolbestuurder, den heer G. De Ridder, wordt een leergang van Esperanto in 10 lessen gegeven in school n° 4. Hij wordt regelmatig door twaalf onderwijzers bijgewoond.

Spa. — Dank aan den ijver onzer vrienden uit Verviers, de heeren Mathieu en Palmer, heeft de leergang in 12 lessen door dezen laatste gegeven, er toe geleid eene kleine groep te stichten, die alle Dinsdagen vergadert onder het voorzitterschap van den verkleefden heer professor Grosjean, in de zittingzaal van den Gemeenteraad, ten stadhuize.

AMATUS (vertaling).

BELGA LIGO ESPERANTISTA.

NOVAJ LIGANOJ.

PROTEKTANTAJ LIGANOJ.

Antverpeno: S^o E. Huybrechts.

ORDINARAJ LIGANOJ.

Antverpeno: F^{ino} C. Ritschie, S^{ino} Eeckels, S^o Eeckels, profesoro ĉe la supera komerca lernejo.

Brugio: S^o A.-J. Witteryck.

Bruselo: F^{ino} Calais (*Etterbeck*), S^o Hobé.

LIGAJ GRUPOJ.

Huy'a Grupo esperantista.

KOMITATO:

Prezidanto: S^o H. Thiry, voj-inspektoro;

Vic-Prezidantino: F^{ino} Bisqueret, instruistino;

Sekretario: S^o G. Wilmet, 43, rue du Marché;

Kasisto: S^o A. Landenne;

Bibliotekisto: S^o H. Stassart, instruisto;

Komisaroj: F^{ino} M. Jamart, S^o Magis, direktoro de l' ŝtonminejoj kaj kalk-fornejoj de Moha.

MEMBROJ: F^{inoj} Bovy, Delhaize, Fouarge, Jacquemotte, Lecresse, Rouffy, instruistinoj, Michel;

S^{inoj} Malvoz, Seba, instruistinoj, Pire; S^o Brabant, Collin, Dejonghe, Distave, Etienne, Franchioli, Gilles, Grosjean, D^o Godfrind, Geunair, notario, Heyne, Jadoul, Jacquemotte, Lecharlier, Lizein, Munaut, ingeniero, Noël, Peters, Quertaimont, Rouffy, instruisto, Stappers, Thirifays, Tilmont H. Wlmet.

Lieĝa Grupo Esperantista.

KOMITATO:

Prezidanto: L^o Kolonelo Ed. de Troyer;

Sekretario: S^o G. Sloutzky, 17, rue Laurent de Koninck;

Kasisto: S^o F. Ansiaux.

MEMBROJ:

F^{inoj} Aerts, Robe, Rénery; S^{ino} Diederer; S^o de Hemptinne, Denis, Gentil, Gillain, Horion, notario, Katzfey, Lardinois, Marin, Moisse, Paquay, Plumier, Potgens, Robe, Rahil, Sibille, Spies, Thomas, L^o Kolonelo Vermeulen.

AMUZAJĴOJ.

HISTORIAJ PROBLEMOJ.

La solvo de ĉiu el la jenaj problemoj estas nomo de antikva glorulo. Trovu ilin.

PROBLEMO 43^a. — Greka filozofo; literoj 2, 4, 7 estas multekosta metalo; 3, 2, 6, 7 estas malpuraĵo; 5, 4, 6, 7 estas nomo de io kio estas honorata ĉe ĉiuj civilizaj popoloj; 1, 5, 3, 2 estas ujo; kaj 3, 5, 1, 2 ekzistas en ĉiu societo kaj estas anagramo de 1, 5, 3, 2.

PROBLEMO 44^a. — Nomo de greka konsonanto + io produktata de suna lumo + nomo de konsonanto = aŭtoro de matematika multobligila.

PROBLEMO 45^a. — Z R ★

PROBLEMO 46^a. — Al adjektiva formo de radiko montranta « faron » aldonu vorton montrantan « samulon », kaj fine dufoje nomon de konsonanto; vi akiros la nomon de ĉefo de grandega milito antikva.

PROBLEMO 47^a. — Nuntempa formo de ido de afrika besto.

PROBLEMO 48^a. — Kun A ĝi estas ĉambro; kun O, legodonanto.

PROBLEMO 49^a. — Anagramo de io venanta de lumdona korpo estas nomo de Reĝo de Persujo.

PROBLEMO 50^a. — Diftongo + kurba ostoj + anagramo de l' ĉefo de l' Universo = drama aŭtoro.

PROBLEMO 51^a. — La subjunktiva formo de estaĵo karakterizata per la nomo de du konsonantoj estas urbokreinto.

PROBLEMO 52^a. — Alia urbokreinto estas mordetanta besto difinita per radiko de io kio ĉirkaŭas pentraĵon aŭ gravuraĵon, forlasante konsonanton.

PROBLEMO 53^a. — Drama aŭtoro konsistanta el oportuna sursidigilo, nombro, kaj nomo de konsonanto.

Oni sendu la solvojn, al Sr J. COOX, en Duffel, antaŭ la 25^a de Julio. Ni publikigos la nomojn de l' divenintoj. Belajn premiojn ni disdonos al tiuj kiuj estos divenintaj plej multe da problemoj.

Oni bonvolu uzi apartajn kartojn por ĉiu serio da problemoj; tion ni petas por plifaciligi la klasigon de l' solvoj kaj malhelpi erarojn.

SPRITAĴOJ.

LA RUĜA RUBANDO.

Iam bela kaj tre ĉarma fraŭlino kun ŝia maljuna onklino eniris en grandan magazenon.

Eleganta sinjoro servis la klientojn, kiuj petis silkan rubandon. La junulo kun da enviaj okuloj rigardis la belulinon.

La fraŭlino levas siajn blujajn dolĉajn okulojn, kaj diras:

- Sinjoro, kiom kostas tiu ĉi ruĝa rubando?
- Unu kison.
- Bone.

Tuj la sinjoro enpakas la aĉetaĵon kaj donas ĝin.

— Mi dankas vin, Sinjoro, mia onklino tuj pagos vin.

Tradukita de nova Espo, Duffelo.

Ju el niaj amikoj, verkisto laŭokaze, sed kies verkoj estas nevendebaj, iam diris al ni:

— Homoj estas plej ĝenerale kaŝemaj; kiam iu diras ke li havas talenton, estu certa ke li havas nenian; sed kiam li diras ke li ne havas talenton, tiam oni kredu ke li estas talent-plena.

Kaj li aldonis, kvazaŭ senpripense:

— Mi konfesas senkaŝe ke mi ne havas talenton.

SOLVOJ.

PROBLEMO N° 31. — Fringo — Kringo.

PROBLEMO N° 32. —
 •••••
 ••••• Forigu du perlojn de la dekstra flanko, kaj ankaŭ 2 de la maldekstra. Poste, prenu 2 perlojn de supre, kaj ilin metu malsupren.

PROBLEMO N° 33. — Lampo — Lampiro.

PROBLEMO N° 34. — La boristo estas ankaŭ laboristo.

DIVENINTOJ. — Sr **Chaufoureaux**, ĉiujn; Sr **Letenneur**, 31, 32, 34; S^r **Br.**, Sr **Devoucoux** kaj **Rigoir**, 32, 33; Sr **Lundgren**, 32; Sr **Weemaes**, 31.

PREMIOJ AL NIAJ DIVENINTOJ.

Dum la 6 pasintaj monatoj, de Oktobro ĝis Marto, ni proponis 34 problemojn. Ni decidis premii tiujn el niaj amikoj kiuj divenis pli ol la 2/3.

Jen estas la nomaro:

Sr **Chaufoureaux** kaj **Letenneur** divenis 32 problemojn; al ĉiu ni donacas unu el la du unuaj jaroj de nia « Belga Sonorilo »; ili elektu mem;

Sr **Weemaes**, divenis 28 problemojn; ni donacas al li abonon al nia « Belga Sonorilo » dum venonta jaro.

Sr **Bastoul** divenis 24 problemojn kaj liveris unu, kune 25; ni donacas al ŝi « Paĝoj el la Flandra Literaturo »;

S^r **Br.** divenis 21 problemojn, kaj

Sr **Carette** divenis 23 problemojn; al ambaŭ ni donacas la belan libron de nia amiko Ĉefeĉ, « *Kio povas okazi, se oni donacas surprize* », pri kiu ni raportas en « Bibliografio ».

La gajnintoj bonvolu sciigi nin postkarte al kiu estas sendotaj la premioj.

J. Coox.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison HACHETTE & Cie et chez SPINEUX & Cie à Bruxelles.

Grammaire et exercices de la Langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFONT.	fr. 1.50
Corrigé de cet ouvrage	» 0.75
L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER.	» 0.75
Corrigé de cet ouvrage	» 0.50
Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFONT.	» 1.50
Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART, M. MERCKENS et P. BERTHELOT.	» 2.50
Thèmes d'application par L. DE BEAUFONT	» 2.00

Tous ces prix s'entendent: port en plus.

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland): **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJCK, Trompschool, Hilversum: fl. 1.50 (fr. 3.25)
 Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge: **Het Esperanto in 10 lessen**. fr. 0.50
 Verzendingskosten daarboven.

NIAJ VIZITANTOJ.

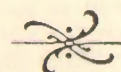
JOURNAUX ESPÉRANTISTES.

ESPERANTISCHE BLADEN.

Sub jena rubriko ni anoncos regule ĉiujn Esperantajn kunfratojn kiuj sendos al ni sian gazeton po 2 ekzempleroj.

Antaŭen Esperantistoj!!! espagnol-esperanto, Apartado 927, Lima, Pérou	fr. 3.00
Algeria Stelo, bimensuel, français-esperanto, M. L. LANDER, rue d'Isly, 57, Alger	» 3.00
British Esperantist, anglais-esperanto, 13, Arundel street, London W. C.	» 4.00
Esperanto, français-esperanto, M ^r PAUL BERTHELOT, P. R. Central (Genève), pour 24 numéros	» 3.00
Esperanto, hongrois-esperanto, M ^r MARICH AGOSTON, Papnovelde-U. 6, Budapest, IV	kr. 3.80
Espero Katolika, esperanto, M ^r EM. PELTIER, Sainte-Radegonde lez Tours, (I. L.) (France)	fr. 5.00
Germana Esperantisto, allemand-esperanto, MM. MÖLLER & BOREL, 95, Prinzenstrasse, Berlin	mark 3.00
Internacia Revuo Medicina, en toutes langues et en Esperanto, Imprimerie Espérantiste, 33, Rue Lacépède, V, Paris	fr. 7.00
Juna Esperantisto, esperanto, 9, Avenue des Vollandes, Genève (Suisse)	» 2.00
Lingvo Internacia, bimensuel, esperanto, 33, rue Lacépède, Paris V ^e ,	» 5.00
avec supplément littéraire	» 7.50
Espero Pacifista, esperanto, M ^r GASTON MOCH, 26, rue de Chartres, Neuilly-sur-Seine (France)	» 5.00
L'Espérantiste, français-esperanto, M ^r DE BEAUFONT, 4, rue du Gril, Louviers, Eure, (France)	» 4.00
Ruslanda Esperantisto, russe-esperanto, B. Podzačeskaja 24, S ^t Petersburg	» 7.50
Svisa Espero, esperanto, M ^r RENARD, 6, rue du Vieux Collège, Genève (Suisse)	» 2.50
La Suno Hispana, espagnol-esperanto, M. JIMENEZ LOIRA, Avellanias, 11, presejo, Valencia (Espagne)	» 3.00
Tra la Mondo, illustré, esperanto, 15, Boulevard des Deux Gares, Meudon (S. O.) France	» 8.00
Internacia Scienco Revuo, esperanto, M. P. FRUICHTER, 27, B ^d Arago, Paris.	» 7.00
Esperantisten, suédois-esperanto, M. P. ALHBERG, 37, Surbrunnsgatan, Stockholm (Suède)	» 3.50
Esperanta Ligilo, esperanto, en caractères Braille pour aveugles. M. CART, 12, Rue Soufflot, Paris, (V)	» 3.00
Centrameriko Espérantista, espagnol-esperanto, M ^r ABRILL, Sudalveninto, 8 ^a Guatemala	» 3.00
Unua Paŝo, esperanto, M. S. PETKOV, 26, rue San Stefano, Sofia, Bulgarie	» 3.00

THEDY.

LA BELGA SONORILO

ESPÉRANTISTES BELGES !

Lisez et propagez la revue des Espérantistes Belges :

LA BELGA SONORILO !

Cette revue, l'une des plus anciennes, des plus sérieuses, des plus intéressantes parmi toutes les revues Espérantistes, l'organe officiel de la « *Ligue Espérantiste Belge* », est rédigée en Esperanto, Français et Flamand ; paraît tous les mois ; publie des articles très intéressants dans tous les domaines. **Abonnement : 4 frs. par an.** Envoi d'un numéro spécimen sur demande.

Pour tous renseignements, abonnements, etc., s'adresser à LA BELGA SONORILO, Duffel (Belgique).

Espérantistes Belges !

Lisez votre revue :

La Belga Sonorilo.

"TRA LA MONDO"

Tutmonda multilustrata revuo esperanta

Nuntempaĵoj ; arto, literaturo, sciencoj ; komerco, industrio ; militistaro, maristaro ; teatro ; sportoj ; virina kaj gejunula pago ; felietono ; ludoj, konkursoj kun valoraj monaj premioj. Ĉiuj artikoloj estas verkitaj de anoj de l'landoj pritraktataj ; senpaga specimeno laŭ peto al Administranto de T. L. M., 15, Bd des 2 Gares, Meudon (S. O). France, kaj al Administranto de la Belga Sonorilo, en Duffel (Belgique).

LINGVO INTERNACIA.

Centra organo de la Esperantistoj.

Duonmonata Gazeto tute en Esperanto : 5 fr. ; kun literatura aldono : fr. 7,50.

Presa Esperantista Societo

33, rue Lacépède, Paris Ve.

Supera Olivoleo de Proveneujo.

PARFUMITA SAPO « ESPERANTO ».

Sendo de specimenoj laŭ peto. Speciala rabato por la Esperantistoj. Reprezentantoj estas akceptataj en ĉiuj landoj.

Skribu al S^{ro} A. Lanisson à SALON (Provence, France). (48)

Annonces commerciales de "La Belga Sonorilo"

Commerçants !

Nulle publicité n'est plus avantageuse, plus profitable, mieux estimée que celle des journaux Espérantistes, qui sont lus, conservés ou échangés par des milliers d'adeptes. Les Espérantistes lisent leurs journaux tout entiers avec le plus grand intérêt ; ils aiment à favoriser de leurs ordres les commerçants Espérantistes.

Annonces en toutes langues. La rédaction se charge éventuellement de la traduction.

Prix de nos annonces pour un an :

1 page	1/2 page	1/4 page	1/8 page	1/16 page
140 frs.	80 frs.	50 frs.	30 frs.	18 frs.

Arrangements spéciaux pour autres conditions.

L'ESPERANTO.

Solution du problème de la Langue Internationale. auxiliaire

BROCHURE DE PROPAGANDE.

NOUVELLE ÉDITION. — 1 JANVIER 1906.

PRIX :	Un exemplaire	0.15 fr.
	10 exemplaires	1.00 »
	20 »	1.50 »
	50 »	3.00 »
	100 »	5.00 »

« La Belga Sonorilo »

Collections des 3 premières années.

Prix de chaque collection	Belgique	: 5,00 francs.
	Etranger	: 6,00 francs.

S'adresser à M. J. COOX, Duffel (Belgique).

LA SIGNO ESPERANTISTA

estas

LA VERDA STELO

kaj

la verda stelo estas la SIGNO « CASSE »

la plej bela, — malkara, — simbola kaj scia, vere disvastigita Internacie rekonilo esperantista ; ne estante ŝtofa, ĝi ne difektigas.

Prezo fr. 1.00 aŭfranke en Belgujo. Sin turni al S^o COOX, Duffel.

Espero Pacifista

Monata organo de l' Internacia Societo Esperantista por la Paco. Jara abono (aŭ minimuma kotizo) : 5 fr. Krom avizo kontraŭa, la abonantoj estas enskribataj kiel aliĝantoj al la Societo. Tiu ĉi akceptas ankaŭ aliĝojn opajn. Sin turni al

S^o GASTON MOCH, 26, rue de Chartres,
Neully-sur-Seine, (Francujo).

SPINEUX & Co, Bruselo,

POLIGLOTA LIBREJO, FONDITA EN 1833

62, MONTAGNE DE LA COUR,

Reprezentanto de LA BELGA SONORILO.

Vendas ĉiujn Esperantajn librojn.

KORESPONDAS ESPERANTE.

TELEFONO N° 3688. (48)

The British Esperantist

Oficiala monata organo de la Brita Esperantista Asocio ; 12 paĝoj da novajoj k. c. angle-esperante, kaj 8 paĝoj da Aldono. Jare 4 fr. (sen Aldono, 2 fr.) Oni abonas ĉe la Sekretario de la B. E. A., 13, Arundel Street, Strand, London.

The Cosmopolitan Correspondence Club

— INTERNACIA ORGANISMO —

Organo : « THE GLOBE TROTTER ».

Alvokas membrojn el ĉiuj landoj. — Pri pli detalaj informoj sin turni rekte al « *The Secretary of the C. C. C.* » Milwaukee, Wisconsin, U. S. A.

L'Union Postale Universelle

La Poŝta Universala Unuigo

ĈIUMONATA INTERNACIA ĴURNALO

EN RUSA KAJ ALIAJ LINGVOJ.

APERAS LA 1^{an} DE ĈIU MONATO.

Abonkosto : 5 frankoj aŭ 2 rubloj.

Unu numero : 20 kopekoj.

Sin turni al la Redakcio : strato Mario N° 3, log. 6 en Riga aŭ al Societo « ESPERO » Bol. Podjačeskaja, n° 24, log. 12 en Peterburgo.

Redaktoro : S^{ro} W. E. Tscheschichin.

Voyages privés et collectifs

Directeur : A. VAN DER SYP,

Bruxelles — 76, Rue Lefrancq, 76 — Bruxelles.

SPÉCIALITÉ DE VOYAGES DE LUXE POUR NOCES

à prix réduits et à forfait, avec prolongation facultative des séjours dans chaque localité.

VOYAGES PARTICULIERS

pour une ou plusieurs personnes, avec itinéraires et organisation au gré des voyageurs.

Voyages collectifs pour tous pays.

accompagnés et dirigés, pour Familles et Sociétés, à partir de dix personnes.

BILLETS CIRCULAIRES. — RENSEIGNEMENTS GRATUITS.

De Lusthof

verschijnt maandelijks en kost voor België 1.60 fr. 's jaars.

Proefnummers staan kosteloos ten dienste.

Northern Institute ECOLE COMMERCIALE DE LEEDS

Cours spécial pour les Etrangers

Seul moyen d'apprendre vite et bien la langue anglaise et le commerce.

Cours de vacances spécial pour les élèves étrangers.

(57) Directeur : M. A. C. POIRÉ.

L'ANNONCE TIMBROLOGIQUE

ĈIUMONATA ORGANO DE LA KOLEKTANTOJ

de poŝtsignoj, ĵurnaloj kaj ilustritaj poŝtkartoj

estas unu el la plej bonaj iloj por publikigo kaj por la interŝanĝantoj.

Ĝi ekzistas de 15 jaroj, kalkulas abonantojn en ĉiuj landoj de la mondo, kaj estas la OFICIALA ORGANO DE DEK FILATELAJ KAJ PRESAJ-AMANTAJ SOCIETOJ ; al ĉiuj membroj de tiuj societoj, ĝi estas sendata devige.

JARA ABONO : 2 frankoj en ĉiuj landoj.

MALGRANDAJ ANONCOJ : 3 frankoj por 12 enpresigoj po 4 linioj.

Sin turni al la Direktoro, S^{ro} ARMAND DETHIER, 66, rue Floris, Bruxelles, Belgique.

Étude Géographique de LUCIEN HOCHSTEYN.

Ex-Chef de la Statistique de la Société d'Études Géographiques « Elisée Reclus ».

BRUXELLES, 55, RUE DU PRÉVOT, 55, BRUXELLES. (BELGIQUE).

VIENT DE PARAÎTRE

OUVRAGE ADOPTÉ

Les Termes de Géographie dans les langues du globe.

Cet ouvrage, dont le titre exprime bien le contenu, est dû aux recherches laborieuses qu'entreprend l'auteur dans un domaine peu exploré. — M. Lucien Hochsteyn, un des collaborateurs les plus actifs d'Elisée Reclus, consulta les atlas géographiques de tous les pays du Globe; il recueillit tous les termes employés par les géographes étrangers; et, avec ces documents précieux auxquels vinrent s'ajouter les travaux des sociétés scientifiques, des explorateurs & des missionnaires, il dressa, avec méthode & clarté, la nomenclature peu banale de 1,000 mots géographiques français traduits dans presque tous les dialectes de la Terre, y compris l'Espéranto. — Le premier volume de cette publication incomparable comprend les termes géographiques français avec: la définition scientifique, une phrase donnant l'emploi du terme, les traductions en langues étrangères & tous les mots français analogues. — Le second volume est la liste de tous les vocables étrangers avec leur signification française.

Les pères de famille pour l'instruction de leurs enfants, les professeurs pour moderniser leur

enseignement un peu sec, les directeurs d'écoles pour les distributions des prix, les sociétés de géographie & leurs membres, les bibliothèques publiques, les industriels, les compagnies de chemins de fer & de navigation, les armateurs, les officiers des armées de terre & de mer, les ministères, les universités, les banques, & &, ne sauraient mettre un livre plus utile entre les mains des personnes chargées de la vulgarisation d'une science qui est la base incontestée de toutes les transactions mondiales.

Avec l'ouvrage de M. Hochsteyn, la lecture des cartes étrangères n'est plus qu'un jeu mis au service de ceux qui veulent s'instruire rapidement.

Malgré la difficulté de composer une publication faite de plus de cent mille noms étrangers, chaque volume est vendu à 5 francs aux personnes qui enverront un bulletin de commande & le mandat-poste nécessaire (de six francs pour un volume ou de onze francs pour les deux volumes), à Monsieur Lucien Hochsteyn, éditeur, 55, rue du Prévôt, à Bruxelles.

La Revue Mondiale

est la publication littéraire française

la plus répandue à l'étranger.

Prix pour la Belgique: 12 fr. par an.

DIRECTEUR: M. CALDINE, 45, rue Laffitte, PARIS IXe.

" ESPERANTO "

journal de propagande en langue française

le n° 0.10; 3 frs. pour 24 n^{os}.

Agent général pour la Belgique: M. G. SLOUTZKY,
17, rue Laurent de Koninck, Liège.

Praktika Revuo de Komercaj Sciencoj.

Redaktata en Franca lingvo sub la direkcio de Sinjoro O. Orban, profesoro ĉe la Universitato de Liège. — Eliras ĉiumonate dum naŭ monatoj, de la 15^a de Oktobro ĝis la 1^a de Aŭgusto.

Unu numero: 1.00 franko.

JARA ABONO: Belgujo: 5.00 frankoj.

Alilando: 7.50 frankoj.

Sin turni al la Direktoro, 26, rue Basse Wez,
LIÈGE (LIÈGE).

L'Espérantiste.

Organe de la Société Française pour la propagation de l'Espéranto; rédigé en français et en Espéranto. Directeur: M. L. de Beaufront, Louviers (Eure, France)

Abonnement simple . . . . . fr. 3.50
Avec inscription à la Société . . . . . fr. 4.00